របបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ

ប្រទេសកម្ពុជាបានឆ្លងកាត់របបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ឬហៅថា របបខ្មែរក្រហម អស់រយៈពេលជិតបួនឆ្នាំ គិតចាប់ពីថ្ងៃទី ១៧ មេសា ឆ្នាំ ១៩៧៥ ដល់ ៦ មករា ១៩៧៩។ ប្រជាជនកម្ពុជាបានបាត់បង់ជីវិត ប្រមាណជាងមួយលាននាក់ ដោយការកាប់សម្លាប់ ការបង្ខំឲ្យធ្វើការជាទំងន់ ការបង្អត់អាហារ និងការស្លាប់ដោយជំងឺផ្សេងៗក្នុងនោះក៏មានការសម្លាប់ ក្នុងរឿងទំនាក់ទំនងផ្លូវភេទ នឹងមានអំពើហិង្សាផ្លូវភេទជាច្រើនករណីផ្សេងទៀត។

អំពើហិង្សាផ្លូវភេទក្នុងរបបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ

តាមការស្រាវជ្រាវរបស់អ្នកជំនាញបានបង្ហាញឱ្យឃើញថា អំពើហិង្សាផ្លូវភេទបានកើតឡើងក្រោមរបបខ្មែរក្រហមរួមមានៈ

- ការរំលោភផ្លូវភេទ (ឧៈ ការរំលោភបូក ដោយមនុស្សច្រើននាក់ ការរំលោភមុនសំម្លាប់ ការរំលោភក្នុងពន្ធធនាគារ...)
- ការធ្វើទារុណកម្មផ្លូវភេទ (ឧៈ ការកាត់អវយវៈភេទ ការប្រើគ្រឿងឆក់ ការគៀបមួលប្រដាប់ភេទដោយ ឧបករណ៏ផ្សេងៗ ឬការដាក់អោយសត្វទិចឬខាំ...)
- ការយាយីខាងផ្លូវភេទ (ឧៈ ការប្រើពាក្យសម្តីមើលងាយទាក់ទងផ្លូវភេទ ការបង្ខំឲ្យអាក្រាតខ្លួន...)
- ការកេងប្រវ័ញ្ចផ្លូវភេទ (ឧៈ ការរួមភេទដើម្បីបានអាហារ ថ្នាំពេទ្យ ឬបានធ្វើការងារស្រាលៗ...)

- ការបង្ខំអោយរៀបការ

ពិធីរៀបការរបស់ខ្មែរក្រហម (រូបថតឯកសារមជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា)

នេះជាឧទាហរណ៏មួយដែលភាគច្រើនការរៀបការរបស់ពួកគេ ខ្មែរក្រហមបានតំរូវអោយបុរសអង្គុយមួយជួរ និងស្ត្រីអង្គុយមួយជួរ បន្ទាប់មកត្រូវឡើងធ្វើការប្តេជ្ញាចិត្តជាមួយនឹងគូដែលបានកំណត់។ ការរៀបការប្រព្រឹត្តទៅដោយ មិនមានវត្តមានក្រុមគ្រួសារមិត្តភ័ក្តិ និងមិនមានការរៀបចំតាមប្រពៃណីអ្វីទេ។ ភាគច្រើននៃជនរងគ្រោះមិនបានដឹងពី ការរៀបការនេះឡើយពួកគេគ្រាន់តែត្រូវបានហៅមកប្រជុំតែប៉ុណ្ណោះ។ បើទោះជាដឹងមុនពីការរៀបការនេះក៏ពួកគេគ្មានសិទ្ធិ និងមិនហ៊ានប្រកែកដែរ។

អំពើហិង្សាផ្លូវភេទ និងសាលាក្តីខ្មែរក្រហម

រយៈពេលជិត៣០ឆ្នាំក្រោយពីរបបខ្មែរក្រហមដួលរលំ និងការរង់ចាំ របស់ជនរងគ្រោះមក **អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា** ឬ **សាលាក្តីខ្មែរក្រហម** ត្រូវបានកើតជារូបរាងឡើងពិតប្រាកដ និងតំណើរការចាប់ពីឆ្នាំ ២០០៧ មក។ មានប្រជាជនរងគ្រោះក្នុងរបបខ្មែរក្រហម បានដាក់ពាក្យបណ្តឹងជាអ្នកប្តឹងធម្មតា ឬជាសាក្សី និងជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីសរុបប្រមាណ ៨.០០០ បានដាក់ទៅកាន់សាលាក្តីនេះ។ ក្នុងនោះមាន ជនរងគ្រោះផ្នែកហិង្សាផ្លូវភេទជាច្រើនពិសេសក្នុងការ បង្ខំឲ្យរៀបការ រាប់រយករណីផងដែរ។ អ្នកដាក់ពាក្យក្នុងករណីបង្ខំឲ្យរៀការនេះ ត្រូវបានទទួលស្គាល់ជា ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីដោយ តុលាការមានចំនួន780 នាក់។ កន្លងទៅសាលាក្តីនេះ បានទទួលយកករណី ការបង្ខំឲ្យរៀបការទៅស៊ើបអង្កេតដែលមានវិសាលភាពនៅទូទាំងប្រទេសកម្ពុជា ក្នុងសំណុំរឿងលេខៈ ០០២ ត្រូវបានចោទប្រកាន់ ទៅលើជនត្រូវចោទ ដែលជាមេដឹកនាំជាន់ខ្ពស់ក្នុង របបខ្មែរក្រហមរួមមានៈ **ខៀវ សំផន**, **នួន ជា**, **អៀង សារី** និង **អៀង ធីរិទ្ធ**។ លើលពីនេះនៅក្នុងសវនាការ និងការប្រកាសសាលក្រមលើសំណុំរឿងលេខៈ ០០១ ដែលចោទប្រកាន់លើជនជាប់ចោទឈ្មោះ **កាំង ហ្គេកអ៊ាវ** ហៅ **ឌុច** ក៏មានការចោទប្រកាន់អំពើការរំលោភផ្លូវភេទ មួយករណីនៅក្នុងពន្ធនាគារ ស-២១ ផងដែរ។

គំរោងអំពើហិង្សាផ្លូវភេទ

ស្របពេលដែល សាលាក្តីខ្មែរក្រហម កំពុងតំណើរកានីតិវិធីរបស់ខ្លួន គំរោងអំពើហិង្សាផ្លូវភេទ នៃ **ក្រុមអ្នកច្បាប់ការពារសិទ្ធិកម្ពុជា** បាននិងកំពុងធ្វើការផ្សព្វផ្សាយ ដើម្បីផ្តល់ការយល់ដឹង និងការជួយជនរងគ្រោះអំពើហិង្សាផ្លូវភេទ ក្រោមរបបខ្មែរក្រហម និងជនរងគ្រោះទូទៅពីរបបនេះ។

សកម្មភាពសំខាន់របស់គំរោង រួមមានៈ

១. ការផ្សព្វផ្សាយ និង តស៊ូមតិ

- វេទិការស្ត្រី "**ការស្តាប់សម្លេងស្ត្រី ក្នុងសម័យខ្មែរក្រហម**"
- សិក្ខាសាលាស្តីពី "**ការចូលរួមសាធនាការ** "
- សិក្ខាសាលាពីបញ្ហា យេនឌ័រ ជាមួយអង្គការដៃគូ ស្ថាប័នជាដៃគូនានា
- ការស្រាវជ្រាវ និងការចងក្រងជាឯកសារអំពីអំពើហិង្សាផ្លូវភេទក្រោមរបបខ្មែរក្រហមដូចជាៈ (អាថ៌កំបាំងនៃហិង្សាផ្លូវភេទក្រោមរបបខ្មែរក្រហម; ដំណើរឆ្ពោះទៅរកការសះជា; ខ្ញុំភ័យស្ទើរលស់ព្រលឹងអស់ពីខ្លួន) ការផលិតវីដីអូខ្លីៗ និងការផ្សព្វផ្សាយតាមរយៈគេហទំព័រ
- កម្មវិធីវិទ្យុ "**ស្ត្រីក្នុងរបបខ្មែរក្រហម** "

វេទិការ "**ការស្តាប់សម្លេងស្ត្រីក្នុងតំបន់ស៊ីប៉ាស៊ីហ្វិក ២០១២**"

កម្មវិធីវិទ្យុ "**ស្ត្រីក្នុងរបបខ្មែរក្រហម**"

២. ការគាំពារជនរងគ្រោះ និង ការគាំទ្រខាងផ្លូវចិត្ត

សិក្ខាសាលាស្តីពី " **ការចូលរួមសវនាការ** "

- ជួបជាមួយជនរងគ្រោះ សាក្សី ពន្យល់ពីនីតិវិធីតុលាការនិង ដំណើការវិវត្តន៍ថ្មីៗរបស់ សាលាក្តីខ្មែរក្រហម
- ពន្យល់ និងជួយបំពេញពាក្យបណ្តឹង
- ផ្តល់ និងការប្រឹក្សាជាមួយមេធាវី
- ទស្សនាសារមន្ទីរធ្វើទារុណកម្ម និងសាលាក្តី
- ជួបជាមួយអ្នកពិគ្រោះ និងការគាំទ្រផ្លូវចិត្ត
- ជួបជុំរវាងជនរងគ្រោះ និងចងក្រងជាបណ្តាញ
- ជួប " ក្រុមជួយខ្លួនឯង "

ជនរងគ្រោះដែលបានធ្វើការដាក់ពាក្យបណ្តឹង

តើយេនឌ័រ មានអត្ថន័យយ៉ាងដូចម្តេច?

យេនឌ័រ គឺសំដៅយកតួនាទី ឥរិយាបថ គុណតំលៃនានាដែលវប្បធម៌ និងសង្គមបានកំណត់ ហើយការកំណត់បែបយ៉ាងនោះគឺអាស្រ័យដោយកត្តាជាច្រើនយ៉ាង ដូចជាផ្នត់គំនិតនៃសង្គម ទំនៀមទំលាប់ និងការអភិវឌ្ឍន៍របស់សង្គមនីមួយៗ។

ដូចម្តេចដែលហៅថាភេទ?

ភេទ គឺសំដៅទៅលើភាព ខុសគ្នានៃរូបរាងកាយរវាងបុរស និងស្ត្រីទៅតាមសក្ខណៈជីវសាស្ត្រ។ ការខុសគ្នានេះ មិនអាចកែប្រែបានឡើយ ព្រោះជាការតាក់តែងរបស់ ធម្មជាតិ។

អ្វីជាអំពើហិង្សា?

អំពើហិង្សា គឺជាការរំលោភបំពានដោយចេតនា ឬការបង្ខិតបង្ខំផ្លូវកាយ ផ្លូវចិត្ត ផ្លូវភេទ (ដោយរួមបញ្ចូលទាំងការប្រមាថមាក់ងាយនិងការគំរាមគំហែង) និងការរំលោភបំពានខាងផ្នែកជីវភាពសេដ្ឋកិច្ចផងដែរ។

អ្វីជាអំពើហិង្សាយេនឌ័រ?

សំដៅលើរាល់ទំរង់ទាំងឡាយ នៃអំពើហិង្សាដែលកើតចំពោះស្ត្រី បុរស កុមារា កុមារី ឬភេទណាមួយផ្សេងទៀត ដែលមានភាពទន់ខ្សោយខុសគ្នារវាងជនរងគ្រោះ និងអ្នកប្រព្រឹត្តដែលរួមទាំងហិង្សាផ្លូវភេទ។

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ក្រុមអ្នកច្បាប់ការពារសិទ្ធិកម្ពុជា

CAMBODIAN DEFENDERS PROJECT

ពង្រឹងសិទ្ធិមនុស្សតាមការកែលំអប្រព័ន្ធច្បាប់ ពង្រឹងធម្មាធិបតេយ្យ និង លទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យសេរី

<u>អាស័យដ្ឋានទំនាក់ទំនង</u>

ផ្ទះលេខ ១LE⁰ ផ្លូវ ៤៥០ សង្កាត់ ទួលទំពូង ២

ខណ្ឌចំការមន ភ្នំពេញ

ទូរសព្ទ័: (០២៣) ២១៤ ០១៩
(០២៣) ២១៤ ០២៩

www.cdpcambodia.org
www.gbvkr.org

<u>ព័ត៏មានបន្ថែមសូមទំនាក់ទំនង</u>

អ៊ីម៉ែល: gbvmail@yahoogroups.com

ឧបត្ថម្ភដោយ

ifa Institut für Auslands-beziehungen e. V.

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ក្រុមអ្នកច្បាប់ការពារសិទ្ធិកម្ពុជា

CAMBODIAN DEFENDERS PROJECT

ពង្រឹងសិទ្ធិមនុស្សតាមការកែលំអប្រព័ន្ធច្បាប់ ពង្រឹងធម្មាធិបតេយ្យ និង លទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យសេរី

អំពើហិង្សាផ្លូវភេទ ក្រោមរបបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ

(Gender-Based Violence under the Khmer Rouge Regime)

<u>ព័ត៏មានបន្ថែមសូមទំនាក់ទំនង</u>

លោក ដួង សាវ៉ន: ០១២ ៨០០ ៨១៦

អ៊ីម៉ែល : **gbvmail@yahoogroups.com**